

Σχέσεις Βυζαντινών και Πρωτοβουλγάρων

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

[Προηγούμενη δημοσίευση:<http://bitly.com/1GXscj6>]

Τον 9^ο αιώνα ο νέος αυτοκράτορας του Βυζαντίου Νικηφόρος Α΄ (802-811μ.Χ.) εξεστράτευσε εναντίον των Βουλγάρων αλλά καθώς έφτασε στην Αδριανούπολη πληροφορήθηκε ότι κάποιοι αξιωματούχοι σχεδίαζαν στάση εναντίον του και έτσι επέστρεψε πίσω στην Πόλη με άδεια χέρια. Πριν από το Άγιο Πάσχα του 808 μ.Χ. ο Κρούμος (803-814μ.Χ.) ηγέτης των Βουλγάρων πολιορκήσε τη Σαρδική σημερινή Σόφια και την κατέλαβε με δολερά λόγια, ο Νικηφόρος εξήλθε εναντίον του την Μεγάλη Τρίτη αλλά δεν κατάφερε τίποτα απολύτως.

Μετά το πέρασμα δύο χρόνων, ο αυτοκράτορας Νικηφόρος Α΄ μαζί με τον γιο του Σταυράκιο ξεκίνησε έχοντας συγκεντρώσει τα στρατεύματά του όχι μόνο από την Θράκη αλλά και από τα Ασιατικά θέματα εναντίον των Βουλγάρων. Ο Κρούμος φοβήθηκε από το στρατό του αυτοκράτορα και ζήτησε ειρήνη. Ο αυτοκράτορας δεν δέχθηκε αλλά αφού προχώρησε μέσω αδιάβατων τόπων, εισήλθε ριψοκίνδυνα στη Βουλγαρία. Μετά τις πρώτες συγκρούσεις ο βασιλιάς φάνηκε να έχει επιτυχίες και διέταξε την ανελέητη σφαγή άλογων ζώων, βρεφών και ανθρώπων. Από την άλλη πλευρά ο Κρούμος εκνευρίστηκε έντονα και έδωσε εντολή να σφραγιστούν οι

είσοδοι και οι έξοδοι της χώρας του με ξύλινα οχυρώματα. Μόλις τα έμαθε αυτά ο Νικηφόρος τα έχασε και δεν ήξερε τι να κάνει. Μετά το πέρασμα κάποιων ημερών οι βάρβαροι όρμησαν πάνω στη σκηνή του αυτοκράτορα και των διοικητών και τους έσφαξαν όλους. Ο αρχηγός των Βουλγάρων έκοψε το κεφάλι του Νικηφόρου και για αρκετές μέρες το είχε κρεμασμένο σε ένα ξύλο για να το δείχνει στα έθνη που έρχονταν προς αυτόν αλλά και για να ντροπιάσει το Βυζάντιο[29]. Σαν κατακλείδα του κεφαλαίου ο συγγραφέας αναφέρει ότι σε καμιά εποχή οι χριστιανοί δεν είχαν την ατυχία να ζήσουν χρόνια χειρότερα από εκείνα της βασιλείας του αυτοκράτορα Νικηφόρου.

Κατά το επόμενο έτος, ο νέος αυτοκράτορας του Βυζαντίου Μιχαήλ Α΄ Ραγκαβές (811-813μ.Χ.) εξεστράτευσε εναντίον των Βουλγάρων αλλά εξαιτίας των κακόβουλων συμβουλατόρων του, ο στρατός στράφηκε εναντίον του βασιλιά βρίζοντάς τον. Όμως, τελικά ο Μιχαήλ τους ηρέμησε με δώρα και τους έκανε να σιωπήσουν[30]. Μετά από λίγους μήνες, ο Κρούμος έστειλε τον Δαργαμηρό στο βασιλιά Μιχαήλ για να συζητήσει περί ειρήνης, πρόταση που ο βασιλιάς όμως δεν δέχθηκε ακολουθώντας λανθασμένη παραίνεση των συμβουλατόρων του. Έτσι στα μέσα Οκτωβρίου του 811 μ.Χ. ο Κρούμος παρατάχθηκε ενάντια στη Μεσημβρία με μηχανήματα και πολιορκητικές μηχανές και την κατέλαβε ολοκληρωτικά. Στην Κωνσταντινούπολη ο βασιλιάς κάλεσε τον Πατριάρχη για να συζητήσουν για ειρήνη αλλά και πάλι άκουσε τις απόψεις των συμβουλατόρων του με αποτέλεσμα να μην συνάψει ειρήνη με τους Βουλγάρους[31].

Στην συνέχεια, μετά την άλωση της Μεσημβρίας και αφού ο βασιλιάς είχε απορρίψει την σύναψη ειρήνης, στρατολόγησε άνδρες από όλα τα θέματα και διέταξε να διασχίσουν τη Θράκη. Τελικά πραγματοποίησαν μόνο μια απλή περιοδεία στις περιοχές της Θράκης χωρίς να προβούν σε κάποια σπουδαία ενέργεια αλλά παρέμειναν μέσα στα εδάφη τους πιστεύοντας ότι ο εχθρός δεν θα τους επιτεθεί. Όμως, στις αρχές του Ιουνίου ο Κρούμος φοβούμενος το μεγάλο αριθμό του στρατού των χριστιανών ξεκίνησε επικεφαλής των δικών του στρατευμάτων. Στις 22 Ιουνίου του 812 μ.Χ., έγινε μεγάλη μάχη κατά την οποία οι χριστιανοί συνετρίβησαν με το χειρότερο τρόπο και ο αυτοκράτορας γύρισε στη Βασιλεύουσα στεναχωρημένος. Λίγες μέρες αργότερα οι στρατηγοί των θεμάτων έκαναν συμβούλιο και παρακάλεσαν τον Λέοντα στρατηγό των Ανατολικών να αναλάβει τον αυτοκρατορικό θρόνο, μέχρι κάποια στιγμή αντιστέκονταν έντονα έχοντας υπόψη του τη δυσκολία της καταστάσεως αλλά όταν είδε τον εχθρό να σπεύδει κατά της Πόλης, έγραψε στον Πατριάρχη Νικηφόρο ζητώντας του την ευχή να συναινέσει προκειμένου να αναλάβει την εξουσία. Στις 11 Ιουλίου του 813μ.Χ. αναγορεύθηκε νόμιμα βασιλιάς των Ρωμαίων και το μεσημέρι μπήκε στην Κωνσταντινούπολη μέσω της Χαρσίου Πύλης και έφτασε στο παλάτι.

Από την άλλη μεριά ο Κρούμος άφησε τον αδερφό του με δικό του στρατό να πολιορκεί την Αδριανούπολη και ο ίδιος περιόδευε έξω από τα τείχη της Πρωτεύουσας επιδεικνύοντας το δυνατό στρατό του. Έχοντας θαυμάσει τα τείχη και την ευταξία της παράταξης του βασιλιά, εγκατέλειψε την ελπίδα να καταλάβει την Πόλη παρά μόνο έκανε κάποιες προτάσεις για ειρήνη. Δραττόμενος της ευκαιρίας ο Λέων Ε΄ προσπάθησε να του στήσει ενέδρα αλλά δεν κατάφερε μοιραίο χτύπημα στον Κρούμο. Εξοργισμένος υπερβολικά ο Κρούμος έστειλε ένα σώμα επιδρομέων στον Άγιο Μάμαντα όπου έκαψε το παλάτι. Μετά επέστρεψε στην πατρίδα του, αφού πολιορκησε και κατέλαβε εκ νέου την Αδριανούπολη[32].

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Στόχος της παρούσης χρονογραφίας ήταν να παρουσιάσει τα στοιχεία εκείνα που οδήγησαν τους βυζαντινούς στην αποδοχή της νέας πραγματικότητας που επιφέρει στα Βαλκάνια η κάθοδος των Βουλγάρων και η επιθυμία των τελευταίων να ιδρύσουν κράτος. Αυτά τα στοιχεία βέβαια δεν ήταν μόνο στρατιωτικής φύσης αλλά και πολιτικά, κοινωνικά κ.α.[33].

Οι Πρωτοβούλγαροι, λαός πολεμικός και ημινομαδικός, κατάφεραν να προκαλέσουν έντονο προβληματισμό στους Βυζαντινούς τον 7^ο αιώνα. Ο ανταγωνισμός τους με το Βυζάντιο έχει τη βάση του, από τη δική τους πλευρά, στο απώτερο και απώτατο πολεμικό τους παρελθόν. Στην περίπτωση των

Βουλγάρων του Αίμου, ο εις βάρος της Αυτοκρατορίας επεκτατισμός τους έχει και μια ακόμη αιτία, την έκθεση τους στη Βυζαντινή πολιτική ιδεολογία, ακόμα και πριν το εκχριστιανισμό τους. Επιπλέον μέσω του Βυζαντίου εισήχθη το Πρωτοβουλγαρικό κράτος στην κοινωνία των οργανωμένων μεσαιωνικών κρατών. Φυσικά οι Βούλγαροι δεν έπαψαν να απασχολούν το Βυζάντιο και τα επόμενα χρόνια[34].

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G 108

N. B. Τωμαδάκης, *Θεοφάνης Ομολογητής*, Θ.Η.Ε., τ.6, Αθήνα, 1965

Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, Μτφρ. Ανανίας Κουστένης, Εκδ. Αρμός

Ιωάννου Καραγιαννόπουλου, *Το βυζαντινό κράτος*, Εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη, 2001

[29] Βλ. Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G., Τομ. 108, σελ. 984-985 (b-c)

[30] Βλ. Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G., Τομ. 108, σελ. 993 d,

[31] Βλ. Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G., Τομ. 108, σελ. 998 b

[32] Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, P.G., Τομ. 108, σελ. 1008 (c-d)

[33] Βλέπε Θεοφάνους, *Χρονογραφία*, μτφρ. Ανανίας Κουστένης, Εκδ. Αρμός, σελ. 11-12

[34] Βλέπε N.B. Τωμαδάκη, *Θεοφάνης Ομολογητής*, Θ.Η.Ε., Τομ.6^{ος}, Αθήνα, 1965, σελ. 365-366